

EIROPAS SAVIENĪBAS ADVOKĀTU ĒTIKAS KODEKSS

Eiropas Savienības Advokātu Ētikas Kodekss tika pieņemts CCBE Plenārsēdē 1988.gada 28.oktobrī. Pēc tam tajā izdarīti labojumi CCBE 1998.gada 28.novembra, 2002.gada 6.decembra un 2006.gada 19.maija Plenārsēdēs. Ētikas kodekss ietver Skaidrojošo Memorandu, kurš precizēts 2006.gada 19.maija Plenārsēdē.

SATURS

1. IEVADS	2
1.1. Advokāta Amatspienākumi Sabiedrībā	2
1.2. Profesionālās Ētikas Noteikumu Raksturs	2
1.3. Kodeksa Mērķis	2
1.4. Pielietojšanas Lauks Ratione Personae	3
1.5. Pielietojšanas Lauks Ratione Materiae	3
1.6. Definīcijas	4
2. VISPĀRĒJIE PRINCIPI	4
2.1. Neatkarība	4
2.2. Uzticība un Personiskais Godīgums	5
2.3. Konfidencialitāte	5
2.4. Citu Advokatūru un Juristu Biedrību Noteikumu Ievērošana	5
2.5. Nesavienojamie Amati	5
2.6. Personiskā Reklāma	6
2.7. Klienta Intereses	6
2.8. Advokāta Atbildības pret Klientu Ierobežojums	6
3. ATTIECĪBAS AR KLIENTU	6
3.1. Uzdevuma Pieņemšana un Pārtraukšana	6
3.2. Interesu Konflikts	7
3.3. Pactum de Quota Litis	7
3.4. Darba Samaksas Regulēšana	8
3.5. Iepriekšēja Iemaksa	8
3.6. Darba Samaksas Dalīšana ar Personām, kuras Nav Advokāti	8
3.7. Tiesvedības Izdevumi un Juridiskās Palīdzības Pieejamība	8
3.8. Klienta Naudas Līdzekļi	8
3.9. Profesionālās Darbības Apdrošināšana	9
4. ATTIECĪBAS AR TIESU	10
4.1. Ētikas Noteikumi Tiesā	10
4.2. Taisnīga Lietas Izskatīšana	10
4.3. Izturēšanās Tiesā	10
4.4. Nepatiesa vai Maldinoša Informācija	10
4.5. Paplašinājums uz Šķērējtiesnešiem u.tml.	10
5. ATTIECĪBAS STARP ADVOKĀTIEM	10
5.1. Profesijas Korporatīvā Būtība	10
5.2. Sadarbība starp Dažādu Dalībvalstu Advokātiem	11
5.3. Advokātu Savstarpējā Korespondence	11
5.4. Atlīdzība par Rekomendēšanu	11
5.5. Sazināšanās ar Pretējo Pusi	11
5.6. (Izslēgts ar CCBE Plenārsēdes lēmumu Dublinā, 2002.gada 6.decembrī)	11
5.7. Atbildība par Darba Samaksu	12
5.8. Jauno Advokātu Apmācība	12
5.9. Strīdi starp Dažādu Dalībvalstu Advokātiem	12
SKAIDROJOŠAIS MEMORANDS	12

1. IEVADS

1.1. Advokāta Amats pienākumi Sabiedrībā

Sabiedrībā, kas dibināta, balstoties uz likuma varas ievērošanu, advokātam ir īpaša nozīme. Advokāta pienākumi nesākas un nebeidzas ar precīzu noteiktā uzdevuma izpildījumu, ciktāl to pieļauj likums. Advokātam jādarbojas gan taisnīguma, gan to personu interesēs, kuru tiesības un privilēģijas viņam/viņai uzticēts aizstāvēt, un advokāta pienākums ir ne tikai uzstāties kā aizstāvim sava klienta lietā, bet arī būt par klienta padomdevēju. Cieņa pret advokāta profesionālo amats pienākumu ir būtisks nosacījums likuma varas un demokrātijas pastāvēšanai sabiedrībā.

Tādēļ advokāta amats pienākumi uzliek advokātam dažādus likumiskos un morālos pienākumus (kas dažreiz nonāk konfliktā viens ar otru) pret:

- klientu;
- tiesām un citām institūcijām, ja advokāts uzstājas kā aizstāvis sava klienta lietā vai darbojas klienta interesēs;
- advokāta profesiju tās kopumā un katru atsevišķu tās locekli;
- sabiedrību, kurai brīvas un neatkarīgas profesijas pastāvēšana, kas ievēro pašas profesionālās korporācijas pieņemtus noteikumus, ir valsts varai nozīmīgs cilvēktiesību un citu sabiedrības interešu nodrošināšanas līdzeklis.

1.2. Profesionālās Ētikas Noteikumu Raksturs

1.2.1. Profesionālās ētikas noteikumi ir veidoti saskaņā ar to personu gribu, uz kuriem tie attiecas, lai nodrošinātu pienācīgu to advokātu amats pienākumu izpildījumu, kas ir atzīti par nozīmīgiem visās civilizētās sabiedrībās. Par šo noteikumu neievērošanu advokātu var disciplināri sodīt.

1.2.2. Katras Advokatūras vai Juristu Biedrības īpašie noteikumi veidojas saskaņā ar tās tradīcijām. Tie ir pamats katras Dalībvalsts advokātu profesionālajai darbībai, piedaloties tiesas un administratīvajos procesos, un atbilst nacionālajai likumdošanai. Nav pieļaujama un vēlama to izraušana no konteksta vai mēģinājums piemērot kā vispārējus tādus noteikumus, kurus nevar šādi piemērot.

Tomēr katras Advokatūras un Juristu Biedrības īpašie noteikumi ir balstīti uz vienotām vērtībām un tiem lielākoties ir vienots pamats.

1.3. Kodeksa Mērķis

1.3.1. Nepārtrauktā Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās Zonas integrācija un pieaugošā advokātu starptautiskās prakses intensitāte Eiropas Ekonomiskās Zonas ietvaros nosaka nepieciešamību sabiedrības interesēs formulēt vienotus noteikumus, kas attiecas uz

visiem Eiropas Ekonomiskās Zonas advokātiem neatkarīgi no tā, kurai Advokatūrai vai Juristu Biedrībai viņi/viņas ir piederīgi/as, darbojoties starptautiskajā praksē. Īpašs šo noteikumu formulēšanas mērķis ir to grūtību novēršana, kas rodas no “divkāršās deontoloģijas” piemērošanas, kā minēts Direktīvas 77/249/EEC 4. un 7.2.pantā un Direktīvas 98/5/EC 6. un 7.pantā.

1.3.2. Organizācijām, kuras pārstāv advokāta profesiju CCBE, ierosināts noteikumus kodificēt sekojošā kārtībā:

- atzīt tos par visu Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās Zonas Advokatūru un Juristu Biedrību vienprātības izpausmi;
- saskaņā ar nacionālo vai EEZ noteikto kārtību iespējami ātri pieņemt kā izpildāmus šos noteikumus saistībā ar Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās Zonas advokātu starptautisko praksi;
- ievērot šos noteikumus visos nacionālo deontoloģijas vai profesionālās praktizēšanas noteikumu pārskatīšanas gadījumos nolūkā tos savstarpēji saskaņot.

Tālāk organizācijas pauž vēlmi, lai nacionālie deontoloģijas vai profesionālās praktizēšanas noteikumi tiktu interpretēti un pielietoti saskaņā ar šā Kodeksa noteikumiem, kad vien tas iespējams.

Pēc tam, kad šā Kodeksa noteikumi ir pieņemti kā izpildāmi advokātu starptautiskajā praksē, advokātam ir pienākums ievērot tās Advokatūras vai Juristu Biedrības noteikumus, pie kuras viņš/viņa ir piederīgs/a, ciktāl tie atbilst šā Kodeksa normām.

1.4. Pielietošanas Lauks Ratione Personae

Kodeksa normas attiecas uz Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās Zonas advokātiem atbilstoši Direktīvas 77/249/EEC un Direktīvas 98/5/EC noteikumiem un uz CCBE Dalībvalstu – Novērotāju advokātiem.

1.5. Pielietošanas Lauks Ratione Materiae

Šie noteikumi attiecas uz advokāta starptautisko praksi Eiropas Savienībā un Eiropas Ekonomiskajā Zonā bez kaitējuma deontoloģijas vai profesionālās prakses noteikumu savstarpējai saskaņošanai, kuri Dalībvalstī tiek piemēroti tikai iekšēji. Starptautiskā prakse ir:

- (a) visi profesionālie kontakti ar Dalībvalstu advokātiem, kas nav advokāta personiskie kontakti;
- (b) advokāta profesionālā darbība Dalībvalstī, kas nav viņa/viņas personiskā darbība, neskatoties uz to, vai advokāts fiziski atrodas vai neatrodas Dalībvalstī.

1.6. Definīcijas

Šajos noteikumos:

“Dalībvalsts” ir Eiropas Savienības dalībvalsts vai jebkura cita valsts, kuras advokāta profesiju aptver 1.4.punkta nosacījumi.

“Mītnes Dalībvalsts” ir Dalībvalsts, kurā advokāts ieguvis tiesības izmantot advokāta profesijas nosaukumu.

“Uzņemošā Dalībvalsts” ir jebkura cita Dalībvalsts, kurā advokāts veic starptautisko praksi.

“Kompetenta Institūcija” ir profesionāla(s) Dalībvalsts organizācija(s) vai autoritāte(s), kas ir atbildīga(s) par advokātu profesionālās ētikas noteikumu izstrādāšanu un advokātu disciplīnas nodrošināšanu.

“Direktīva 77/249/EEC” ir Padomes 1977.gada 22.marta Direktīva 77/249/EEC ar nolūku atvieglot advokātiem juridiskās palīdzības sniegšanas brīvības efektīvu izmantošanu.

“Direktīva 98/5/EC ir Padomes 1998.gada 16.februāra Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/5/EC nolūkā atvieglot advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu Dalībvalstī, kas nav tā Dalībvalsts, kur iegūta profesionālā kvalifikācija.

2. VISPĀRĒJIE PRINCIPI

2.1. Neatkarība

2.1.1. Advokāta galvenie pienākumi prasa pilnīgu advokāta neatkarību, brīvību no visa veida ietekmes, īpaši tādas, kas var rasties sakarā ar viņa/viņas personiskajām interesēm vai ārēja spiediena rezultātā. Šāda neatkarība ir tikpat nepieciešama jurisdikcijas uzticamībai kā tiesneša taisnīgums. Tādēļ advokātam ir jāizvairās no jebkādas viņa/viņas neatkarības apdraudēšanas un jābūt piesardzīgam, nekompromitējot savus profesionālos standartus nolūkā izpatikt klientam, tiesai vai trešajai pusei.

2.1.2. Advokāta neatkarība ir vienlīdz nepieciešama lietās, kurās nepastāv strīds, un tiesas prāvās. Advokāta klientam dotajam padomam nav vērtības, ja advokāts to sniedz tikai nolūkā iemantot uzticību, rīkoties savās personīgajās interesēs vai atbildēt uz ārēja spiediena ietekmi.

2.2. Uzticība un Personiskais Godīgums

Uzticības attiecības var pastāvēt tikai, ja advokāta personiskā cieņa, godīgums un taisnīgums ir neapšaubāmi. Šie tradicionālie tikumi advokātam ir profesionāls pienākums.

2.3. Konfidencialitāte

2.3.1. Advokāta amatpienākumu pamatā ir klienta iespēja uzticēt lietas, ko klients neatklātu citām personām, un šai informācijas apmaiņai starp advokātu un klientu ir jābūt konfidencialīgai. Uzticība nevar pastāvēt bez pārliecības par konfidencialitāti. Tādēļ konfidencialitāte ir advokāta galvenā un pamata tiesība un pienākums.

Advokāta konfidencialitātes pienākums ir nepieciešams gan tiesas spriešanas, gan klienta interesēs. Tādēļ tam jābūt īpašā Valsts aizsardzībā.

2.3.2. Advokāts ievēro visas tās informācijas konfidencialitāti, ko viņš/viņa uzzinājis/usi savas profesionālās darbības laikā.

2.3.3. Konfidencialitātes pienākums nav ierobežots laikā.

2.3.4. Advokāta pienākums ir nodrošināt, lai advokāta partneri un personāls, kā arī ikviens, kuru viņš/viņa iesaistījis/usi profesionālās palīdzības sniegšanā, ievērotu tos pašus konfidencialitātes pienākumus, ko ievēro advokāts.

2.4. Citu Advokatūru un Juristu Biedrību Noteikumu Ievērošana

Veicot starptautisko praksi, advokātam no citas Dalībvalsts ir pienākums ievērot Uzņemošās Dalībvalsts Advokatūras vai Juristu Biedrības noteikumus. Advokātiem ir pienākums iepazīties ar tiem noteikumiem, kuri uz advokātiem attiecas, veicot profesionālo darbību.

CCBE dalīborganizācijām ir pienākums nodot to ētikas kodeksus CCBE Sekretariātam, lai ikviens advokāts varētu iegūt esošā kodeksa kopiju no Sekretariāta.

2.5. Nesavienojamie Amati

2.5.1. Lai izpildītu savus amatpienākumus neatkarīgi un veidā, kas atbilst viņa/viņas pienākumam jurisdikcijas īstenošanā, advokātam var būt aizliegts ieņemt noteiktus amatus.

- 2.5.2. Advokātam, kurš pārstāv vai aizstāv klienta intereses lietas izskatīšanā tiesā vai citās Uzņemošās Dalībvalsts publiskajās institūcijās, ir jāievēro tie paši noteikumi par nesavienojamiem amatiem, kādi attiecas uz Uzņemošās Dalībvalsts advokātiem.
- 2.5.3. Ja advokāts Uzņemošajā Dalībvalstī vēlas piedalīties komerciālās vai cita veida darbībās, kas nav saistītas ar advokāta praksi, viņam/viņai jāievēro tie paši noteikumi par aizliegtajiem vai nesavienojamiem amatiem, kādi noteikti šīs Dalībvalsts advokātiem.

2.6. Personiskā Reklāma

- 2.6.1. Advokāts ir tiesīgs informēt sabiedrību par savu darbību, nodrošinot to, ka informācija ir precīza un nav maldinoša, kā arī ievērojot konfidencialitātes pienākumu un citas profesijas pamatvērtības.
- 2.6.2. Advokāta personiskā reklāma jebkurā mediju līdzeklī, t.i., presē, radio, televīzijā, izmantojot elektroniskos komerciālos vai citus saziņas līdzekļus, ir atļauta, ciktāl tā nav pretrunā 2.6.1. punkta noteikumiem.

2.7. Klienta Intereses

Lai pienācīgi ievērotu visus likuma un profesionālās ētikas noteikumus, advokātam vienmēr ir jārīkojas klienta interesēs un jāstāda šīs intereses augstāk par paša/pašas vai citu advokāta profesionālās korporācijas locekļu – savu kolēģu interesēm.

2.8. Advokāta Atbildības pret Klientu Ierobežojums

Advokāts var ierobežot savu atbildību pret klientu saskaņā ar Ētikas Kodeksa noteikumiem, ciktāl to atļauj Mītnes Dalībvalsts un Uzņemošās Dalībvalsts likumi.

3. ATTIECĪBAS AR KLIENTU

3.1. Uzdevuma Pieņemšana un Pārtraukšana

- 3.1.1. Advokāts ved puses lietu tikai atbilstoši savai kompetencei. Tomēr advokāts var darboties lietā, kurā viņam/viņai uzdevumu devis cits advokāts, kurš pats darbojas šīs puses labā, vai ja lietā viņu nozīmējusi kompetenta institūcija.

Advokātam ir jāpārlicinās par tās personas vai institūcijas, kura advokātam dod norādījumus, identitāti, kompetenci un autoritāti, ja

pastāv īpaši apstākļi, kas norāda, ka identitāte, kompetence un autoritāte nav skaidras.

3.1.2. Advokātam klients jākonsultē un jāpārstāv klienta intereses precīzi, apzinīgi un rūpīgi. Advokāts ir personīgi atbildīgs par klienta norādījumu izpildi un informē klientu par advokātam uzticētās lietas virzību.

3.1.3. Advokāts nedrīkst uzņemties lietu, par kuru advokāts zina vai advokātam vajadzētu zināt, ka viņš/viņa nespēj to vest bez sadarbības ar citu advokātu, kurš ir kompetents konkrētajā lietā.

Advokāts pieņem uzdevumu tikai tad, ja viņš/viņa var to precīzi izpildīt un tam nekaitē cita darba slodze.

3.1.4. Advokāts nedrīkst atteikties no lietas vešanas, kuru viņš/viņa uzņēmis/usies, kā arī nedrīkst pārtraukt lietas vešanu tādā brīdī un tādos apstākļos, kad klients nevar atrast citu advokātu un paliek bez juridiskās palīdzības, radot kaitējumu klientam.

3.2. Interēšu Konflikts

3.2.1. Advokāts nedrīkst konsultēt, pārstāvēt vai darboties divu vai vairāku klientu interesēs vienā lietā, ja pastāv šo klientu interešu konflikta iespēja.

3.2.2. Advokātam ir jāpārtrauc darboties abu klientu labā, ja šo klientu starpā radies interešu konflikts vai arī pastāv konfidencialitātes pārkāpšanas iespēja, vai var tikt apdraudēta advokāta neatkarība.

3.2.3. Advokātam ir arī jāatturas no darbības jauna klienta labā, ja pastāv advokāta iepriekšējā klienta uzticētās informācijas konfidencialitātes pārkāpšanas iespēja, vai arī zināšanas, kuras advokāts guvis, vedot iepriekšējā klienta lietas, dod neatbilstošas priekšrocības jaunajam klientam.

3.2.4. Ja advokāti darbojas apvienībā, augstākminētie 3.2.1. līdz 3.2.3. punkti attiecas uz apvienību kopumā un visiem atsevišķiem tās locekļiem.

3.3. Pactum de Quota Litis

3.3.1. Advokātam nav tiesību noslēgt pactum de quota litis.

3.3.2. Ar “pactum de quota litis” ir domāta vienošanās starp advokātu un advokāta klientu, kura noslēgta pirms tās lietas galīgā iznākuma, kurā klients ir puse un kurā klients uzņemas maksāt advokātam daļu no tā, ko saņems lietas iznākumā, neatkarīgi no tā, vai atlīdzība ir naudas vai jebkāda cita labuma izteiksmē.

- 3.3.3. "Pactum de quota litis" neietver vienošanos, ka darba samaksa tiks veikta proporcionāli advokāta vestās lietas prasības summai, ja tas ir saskaņā ar oficiāli apstiprināto darba samaksas taksu vai tādas kompetentas institūcijas kontrolē, kuras pakļautībā advokāts atrodas.

3.4. Darba Samaksas Regulēšana

Advokāta noteiktās darba samaksas lielums klientam jāizskaidro; tam jābūt taisnīgam un saprātīgam un jāatbilst likumam un profesionālajiem noteikumiem, kuri attiecas uz advokātu.

3.5. Iepriekšēja Iemaksa

Ja advokāts pieprasa iepriekšēju iemaksu uz viņa/viņas darba samaksas un/vai saistīto maksājumu rēķina, šāda iemaksa nedrīkst pārsniegt samērīgu paredzamās darba samaksas un iespējamo saistīto maksājumu novērtējumu.

Nesaņemot šo iemaksu, advokāts var pārtraukt lietas vešanu vai atteikties to uzņemt, bet vienmēr ievērojot augstākminētā 3.1.4. punkta noteikumus.

3.6. Darba Samaksas Dalīšana ar Personām, kuras Nav Advokāti

- 3.6.1. Advokāts nedrīkst dalīt savu darba samaksu ar personu, kura nav advokāts, izņemot, ja sadarbība starp advokātu un citu personu ir atļauta likumos un profesionālajos noteikumos, kuri attiecas uz advokātu.
- 3.6.2. 3.6.1. punkta noteikumi neatbrīvo advokātu no darba samaksas, komisijas naudas vai citas kompensācijas izmaksāšanas miruša advokāta mantiniekiem vai pensijā aizgājušam advokātam, ja advokāts pārņem mirušā vai pensionētā advokāta praksi.

3.7. Tiesvedības Izdevumi un Juridiskās Palīdzības Pieejamība

- 3.7.1. Advokātam vienmēr jācenšas panākt izmaksu ziņā visefektīvākais risinājums klienta prasībai un atbilstošā brīdī jādod klientam padoms nolūkā panākt lietas atrisinājumu ārpus tiesas kārtībā un/vai jānorāda uz alternatīviem strīda risinājuma veidiem.
- 3.7.2. Advokātam jāinformē savs klients par juridiskās palīdzības pieejamību vienmēr, kad tas ir nepieciešams.

3.8. Klienta Naudas Līdzekļi

- 3.8.1. Advokāts, kurš iegūst rīcībā naudas līdzekļus sava klienta vai trešās puses interesēs (šeit un turpmāk saukti par “klienta naudas līdzekļiem”), šāda nauda jānogulda bankas vai pielīdzināmas institūcijas norēķinu kontā, kuru pārvalda publiska institūcija (šeit un turpmāk saukts par “klienta kontu”). Klienta konts ir atdalīts no jebkura cita advokātam piederoša konta. Visi advokāta saņemtie klienta naudas līdzekļi tiek iemaksāti šajā kontā, ja vien šo naudas līdzekļu īpašnieks nav norādījis, ka ar naudas līdzekļiem jārīkojas savādāk.
- 3.8.2. Advokātam ir jā saglabā pilnīga un precīza dokumentācija, kurā norādīta visa advokāta rīcība ar klienta naudas līdzekļiem un kura atdala klienta naudas līdzekļus no citiem advokāta turētiem naudas līdzekļiem. Dokumentācija jā saglabā noteiktu laika periodu atbilstoši nacionālajiem noteikumiem.
- 3.8.3. Klienta konts nevar būt debetā, izņemot ārkārtējus apstākļus, kurus skaidri atļauj nacionālie noteikumi, vai tādus bankas izdevumus, kurus advokāts nevar ietekmēt. Šāds konts nevar tikt izmantots kā garantija vai jebkāda cita veida nodrošinājums. Starp klienta kontu un jebkādu citu bankas kontu nedrīkst pastāvēt nekāds pretstatījums vai apvienošana, kā arī klienta naudas līdzekļi klienta kontā nedrīkst būt pieejami, lai samaksātu advokāta parādu bankai.
- 3.8.4. Klienta naudas līdzekļi jā pārskaita īpašniekiem visīsākajā iespējamā laika periodā vai saskaņā ar viņu apstiprinātiem noteikumiem.
- 3.8.5. Advokāts nevar pārskaitīt naudas līdzekļus no klienta konta uz advokāta kontu advokāta darba samaksas segšanai, par to rakstiski neinformējot klientu.
- 3.8.6. Dalībvalstu Kompetentajām Institūcijām ir tiesības apskatīt un pārbaudīt jebkuru dokumentu, kurš attiecas uz klienta naudas līdzekļiem, vienlaikus ievērojot konfidencialitāti un advokāta profesijas privilēģijas, kuras var uz to attiekties.

3.9. Profesionālās Darbības Apdrošināšana

- 3.9.1. Advokātam vienmēr ir jābūt saprātīgā apmērā apdrošinātam pret civiltiesisko atbildību, kas izriet no advokāta prakses, ņemot vērā riska raksturu un apjomu, ar ko saistīta advokāta profesionālā darbība.
- 3.9.2. Ja šāda apdrošināšana nav iespējama, advokātam jāinformē klients par šo situāciju un tās iespējamām sekām.

4. ATTIECĪBAS AR TIESU

4.1. Ētikas Noteikumi Tiesā

Advokātam, kurš uzstājas vai piedalās lietā Dalībvalsts tiesā vai tribunālā, ir jāievēro šajā tiesā vai tribunālā pieņemtie ētikas noteikumi.

4.2. Taisnīga Lietas Izskatīšana

Advokātam vienmēr jāizrāda atbilstoša cieņa tiesas procesa laikā.

4.3. Izturēšanās Tiesā

Saglabājot pienācīgo cieņu un pieklājību pret tiesu, advokāts aizstāv sava klienta intereses godīgi un drosmīgi, bez saistības ar advokāta interesēm, sekām pašam/pašai vai jebkurai citai personai.

4.4. Nepatiesa vai Maldinoša Informācija

Advokāts nedrīkst apzināti sniegt nepatiesu vai maldinošu informāciju tiesai.

4.5. Paplašinājums uz Šķīrējtiesnešiem u.tml.

Noteikumi, kas regulē advokāta attiecības ar tiesu, tiek piemēroti arī advokāta attiecībām ar šķīrējtiesnešiem un jebkurām citām personām, kas pilda tiesas vai kvazi tiesas funkcijas, kā arī atsevišķu strīdu izšķiršanas gadījumā.

5. ATTIECĪBAS STARP ADVOKĀTIEM

5.1. Profesijas Korporatīvā Būtība

5.1.1. Profesijas korporatīvā būtība nosaka savstarpējas uzticēšanās un sadarbības attiecības starp advokātiem klientu labā nolūkā izvairīties no nevajadzīgas tiesāšanās un citas uzvedības, kas kaitē profesijas reputācijai. Tomēr tā nevar attaisnot profesijas interešu pretstatīšanu klienta interesēm.

5.1.2. Advokātam ir jāatzīst visi pārējie Dalībvalsts advokāti kā profesionāli kolēģi un jāizturas pret kolēģiem godīgi un pieklājīgi.

5.2. Sadarbība starp Dažādu Dalībvalstu Advokātiem

- 5.2.1. Ja advokātu lūdz uzņemties lietu citas Dalībvalsts kolēģis, advokāta pienākums ir nepieņemt uzdevumu lietā, ja viņš/viņa nav pietiekoši lietpratīgs/a, lai to uzņemtos. Šādā gadījumā advokātam ir jāpalīdz kolēģim iegūt nepieciešamo informāciju, lai pēdējais varētu sniegt norādījumus citam advokātam, kurš ir kompetents sniegt konkrēto juridisko palīdzību lietā.
- 5.2.2. Ja Dalībvalsts advokāts sadarbojas ar citas Dalībvalsts advokātu, abiem ir vispārējs pienākums apzināties un ievērot atšķirības starp pastāvošajām tieslietu sistēmām un profesionālajām organizācijām, kā arī iespējami atšķirīgo Dalībvalstu advokātu kompetenci un pienākumiem.

5.3. Advokātu Savstarpējā Korespondence

- 5.3.1. Ja advokātam jānosūta informācija citas Dalībvalsts advokātam un nepieciešams, lai tas notiktu konfidenciali vai neradītu kaitējumu, viņam/viņai pirms dokumenta nosūtīšanas ir skaidri jānorāda šī prasība.
- 5.3.2. Ja paredzamais informācijas saņēmējs nespēj nodrošināt tās konfidencialitātes vai nekaitīguma statusu, viņam/viņai par to bez kavēšanās atbilstoši jāinformē sūtītājs.

5.4. Atlīdzība par Rekomendēšanu

- 5.4.1. Advokāts nav tiesīgs pieprasīt vai pieņemt atlīdzību, komisijas naudu vai jebkādu citu kompensāciju no cita advokāta par klienta nosūtīšanu vai advokāta rekomendēšanu klientam.
- 5.4.2. Advokāts nav tiesīgs nevienam maksāt atlīdzību, komisijas naudu vai kompensāciju, pieņemot, ka viņam/viņai ir ticis nosūtīts klients.

5.5. Sazināšanās ar Pretējo Pusi

Advokāts nav tiesīgs tieši apspriest konkrēto lietu vai jautājumu ar personu, par kuru advokāts zina, ka šajā lietā vai jautājumā to pārstāv vai konsultē cits advokāts, izņemot gadījumus, kad pēdējais tam piekritis (un šis advokāts ir jāinformē par jebkāda veida šādu saziņu).

5.6. (Izslēgts ar CCBE Plenārsēdes lēmumu Dublinā, 2002.gada 6.decembrī)

5.7. Atbildība par Darba Samaksu

Dažādu Dalībvalstu Advokatūru locekļu profesionālajās attiecībās, kurās advokātam nav pienākums rekomendēt citu advokātu vai iepazīstināt šo kolēģi ar klientu, bet kurās viņš/viņa klienta vietā pats/pati uztic kolēģim konkrēto lietu vai meklē kolēģa padomu, norādījumus sniedzošais advokāts ir personīgi atbildīgs par darba samaksas, citu izmaksu un izdevumu segšanu iesaistītajam ārzemju kolēģim, pat ja klients ir maksātnespējīgs. Iesaistītie advokāti var šajā sakarā savu attiecību sākumā noslēgt īpašas vienošanās. Norādījumus sniedzošais advokāts var jebkurā laikā ierobežot savu personīgo atbildību par to darba samaksas, citu izmaksu vai izdevumu apjomu, kas radušies pirms turpmākās uzdevuma izpildes atsaukšanas.

5.8. Jauno Advokātu Apmācība

Advokātiem ir jāuztur un jāattīsta viņu profesionālās zināšanas un prasmes, ņemot vērā advokāta profesijas Eiropas dimensiju.

5.9. Strīdi starp Dažādu Dalībvalstu Advokātiem

- 5.9.1. Ja advokāts uzskata, ka citas Dalībvalsts kolēģis ir rīkojies, pārkāpjot profesionālās ētikas noteikumus, advokātam ir jādarā tas zināms savam kolēģim.
- 5.9.2. Ja starp dažādu Dalībvalstu advokātiem izceļas jebkāds personisks vai profesionāla rakstura strīds, viņiem/viņām vispirms tas jācenšas noregulēt draudzīgā ceļā.
- 5.9.3. Advokāts neuzsāk jebkāda veida procesuālo darbību pret citas Dalībvalsts kolēģi par jautājumiem, kas apskatīti iepriekšminētajos 5.9.1. un 5.9.2. punktos, bez sākotnējas to Advokatūru vai Juristu Biedrību informēšanas, kurām abi advokāti ir piederīgi, nolūkā ļaut abām iesaistītajām Advokatūrām vai Juristu Biedrībām piedalīties vienošanās panākšanā starp konfliktējošajām pusēm.

SKAIDROJOŠAIS MEMORANDS

CCBE deontoloģijas darba grupa, kura bija atbildīga par pirmā Ētikas Kodeksa varianta sastādīšanu, sagatavoja šo Skaidrojošo Memorandu pēc CCBE Pastāvīgās Komitejas pieprasījuma. Tas veidots nolūkā izskaidrot Kodeksa nosacījumu izcelsmi, atklāt problēmas, kuras tajos mēģināts atrisināt, īpaši saistībā ar starptautisko praksi, un sniegt palīdzību Dalībvalstu Kompetentajām Institūcijām Kodeksa pielietošanā. Memorands nav apveltīts ar saistošu spēku Kodeksa interpretācijai. Skaidrojošais Memorands tika precizēts 2006.gada 19.maija CCBE Plenārsēdē.

Oriģinālās Kodeksa versijas ir franču un angļu valodās. Tulkojumu sagatavošana citās Kopienas valodās ir nacionālo delegāciju pārziņā.

1.1.punkta komentāri – Advokāta Amatpienākumi Sabiedrībā

Perudžias Deklarācija, ko CCBE pieņēma 1977.gadā, noteica profesionālās ētikas pamatprincipus, kuri attiecas uz advokātiem visā EK. 1.1.punkta noteikumi apstiprina atzinumu par advokāta amatpienākumiem sabiedrībā, kas izteikts Perudžias Deklarācijā, un veido pamatu noteikumiem, kas regulē šo amatpienākumu izpildījumu.

1.2.punkta komentāri – Profesionālās Ētikas Noteikumu Raksturs

Šie nosacījumi būtībā apstiprina Perudžias Deklarācijas skaidrojumu par profesionālās ētikas noteikumu raksturu un to, ka konkrēti noteikumi ir atkarīgi no konkrētiem vietējiem apstākļiem, tomēr pamatojas uz vienotām vērtībām.

1.3.punkta komentāri – Kodeksa Mērķis

Šie nosacījumi iestrādā Perudžias Deklarācijas principus speciālā Ētikas Kodeksā advokātiem visā ES un EEZ, kā arī CCBE Dalībvalstu – Novērotāju advokātiem, īpaši akcentējot advokātu starptautisko praksi (definēta 1.5.punktā). 1.3.2.punkta noteikumos atklāts CCBE speciālā tēze par Kodeksa nosacījumu neatkarību.

1.4.punkta komentāri – Pielietošanas Lauks Ratione Personae

Šie noteikumi attiecas uz visiem advokātiem, kā tas ir noteikts 1977.gada Advokāta Juridiskās Palīdzības Sniegšanas Direktīvā un 1998.gada Advokāta Tiesību Iegūšanas Direktīvā, un CCBE Dalībvalstu – Novērotāju advokātiem. Tie ietver arī advokātus no tām valstīm, kuras ir pievienojušās Direktīvām vēlāk un kuru profesijas nosaukumi ietverti Direktīvu grozījumos. Tādejādi Kodekss attiecas uz visiem advokātiem, kurus CCBE pārstāv vai nu Dalībvalsts, vai Dalībvalsts – Novērotāja, proti:

Austrija	Rechtsanwalt;
Beļģija	avocat / advocaat / Rechtsanwalt;
Bulgārija	advokat;
Horvātija	odvjetnik;
Kipra	dikegóros;
Čehija	advokát;
Dānija	advokat;
Igaunija	vandeadvokaat;
Somija	asianajaja / advokat;
Maķedonija	advokat;
Francija	avocat;
Vācija	Rechtsanwalt;
Grieķija	dikegóros;
Ungārija	ügyvéd;
Islande	lögmaður;
Īrija	barrister, solicitor;
Itālija	avvocato;
Latvija	zvērināts advokāts;
Lihtenšteina	Rechtsanwalt;

Lietuva	advokatas;
Luksemburga	avocat / Rechtsanwalt;
Malta	avukat, prokuratur legāli;
Nīderlande	advocaat;
Norvēģija	advokat;
Polija	adwokat, radca prawny;
Portugāle	advogado;
Rumānija	avocat;
Slovākija	advokát / advokátka;
Slovēnija	odvetnik / odvetnica;
Spānija	abogado /advocat / abokatu / avogado;
Zviedrija	advokat;
Šveice	Rechtsanwalt / Anwalt / Fürsprech / Fürsprecher / avocat / avvocato / advokat;
Turcija	avukat;
Ukraina	advocate;
Apvienotā Karaliste	advocate, barrister, solicitor.

Tiek izteikta cerība, ka Kodekss būs pieņemams advokāta profesijām Eiropas un citās valstīs, kas nav Dalībvalstis, lai to varētu attiecināt uz atbilstošajām konvencijām starp šīm valstīm un Dalībvalstīm.

1.5.punkta komentāri – Pielietošanas Lauks Ratione Materiae

Noteikumi tieši piemērojami tikai ES un EEZ advokātu un CCBE Dalībvalstu – Novērotāju advokātu “starptautiskajai praksei” – skat. 1.4.punktu un “Dalībvalsts” definīciju 1.6.punktā. (Skat. arī iespējamus paplašinājumus uz citu valstu advokātiem nākotnē.) Starptautiskās prakses definīcija varētu, piemēram, ietvert saziņu starp A valsts un B valsts advokātiem valstī A pat lietā, kura ir valsts A iekšējā lieta; tā neietvertu saziņu starp A valsts advokātiem valstī A lietā, kas radusies valstī B, ja neviena no viņu profesionālajām darbībām nenotiktu valstī B; tā ietvertu jebkuras A valsts advokāta darbības valstī B, arī tikai paziņojuma formā, kas nosūtīts no valsts A uz valsti B.

1.6.punkta komentāri – Definīcijas

Šis nosacījums definē Kodeksā lietotos terminus, “Dalībvalsts”, “Mītnes Dalībvalsts”, “Uzņemošā Dalībvalsts”, “Kompetenta Institūcija”, “Direktīva 77/249/EEC” un “Direktīva 98/5/EC”.

Norāde uz to, “kur advokāts veic starptautisko praksi”, ir jāinterpretē 1.5.punkta “starptautiskās prakses” definīcijas nozīmē.

2.1.punkta komentāri – Neatkarība

Nosacījums būtībā apstiprina Perudžias Deklarācijas principa vispārīgo atzinumu.

2.2.punkta komentāri – Uzticība un Personiskais Godīgums

Arī šis nosacījums apstiprina Perudžias Deklarācijā ietverto vispārīgo principu.

2.3.punkta komentāri – Konfidencialitāte

Šis nosacījums, pirmkārt, 2.3.1.punktā apstiprina Perudžias Deklarācijā noteiktos un EKT AM&S lietā (157/79) atzītos vispārīgos principus. Tad, 2.3.2. līdz 2.3.4.punktā, tie attīstīti kā specifiski noteikumi, kas attiecas uz konfidencialitātes aizsardzību. 2.3.2.punkts satur pamatprincipu, kas nosaka konfidencialitātes ievērošanu. 2.3.3.punkts apstiprina, ka pienākums ir saistošs advokātam pat tad, ja viņš/viņa pārtrauc darboties klienta labā. 2.3.4.punkts apstiprina, ka advokātam ne tikai jāievēro konfidencialitātes aizliegums pašam/pašai, bet arī jānodrošina, lai to ievēro arī visi advokāta biroja dalībnieki un personāls.

2.4.punkta komentāri – Citu Advokatūru un Juristu Biedrību Noteikumu Ievērošana

Advokāta Juridiskās Palīdzības Sniegšanas Direktīvas 4.punkts satur nosacījumus par noteikumiem, kas ir jāievēro vienas Dalībvalsts advokātam, kas sniedz juridisko palīdzību citā Dalībvalstī atsevišķā gadījumā vai pastāvīgi, pamatojoties uz apvienotā EK līguma 49.pantu, sekojoši:

- (a) darbības, kuras attiecas uz klienta interešu pārstāvēšanu lietas izskatīšanā tiesā vai citās publiskajās institūcijās, katrā Uzņemošajā Dalībvalstī ir jāveic, ievērojot tos noteikumus, kādi noteikti šīs valsts advokātiem, izņemot tos noteikumus, kuros pieprasīta uzturēšanās vai reģistrēšanās profesionālā organizācijā šajā valstī;
- (b) advokātam, kurš veic minētās darbības, ir jāievēro Uzņemošās Dalībvalsts profesionālās ētikas noteikumi, nekaitējot advokāta pienākumiem Dalībvalstī, no kuras viņš/viņa nāk;
- (c) ja minētās darbības tiek veiktas Apvienotajā Karalistē, “Uzņemošās Dalībvalsts profesionālās ētikas noteikumi” ir tie profesionālās ētikas noteikumi, kas attiecas uz advokātiem – juriskonsultiem (solicitors), ja nav paredzēts, ka šādas darbības veic tikai tiesu advokāti un advokāti (barristers and advocates). Pretējā gadījumā tiek piemēroti profesionālās ētikas noteikumi, kuri attiecas uz pēdējiem. Taču uz Īrijas tiesu advokātiem (barristers) vienmēr attiecas profesionālās ētikas noteikumi, kas piemērojami tiesu advokātiem un advokātiem (barristers and advocates) Apvienotajā Karalistē. Ja minētās darbības tiek veiktas Īrijā, “profesionālās ētikas noteikumi, ciktāl tie regulē mutisku pārstāvību lietā tiesā, ir profesionālās ētikas noteikumi, kas attiecas uz tiesu advokātiem (barristers). Citās lietās piemērojami tie profesionālās ētikas noteikumi, kas attiecas uz advokātiem – juriskonsultiem (solicitors). Taču uz Apvienotās Karalistes tiesu advokātiem un advokātiem (barristers and advocates) vienmēr attiecas profesionālās ētikas noteikumi, kas piemērojami tiesu advokātiem (barristers) Īrijā; un
- (d) uz advokātu, kurš veic citas darbības, nevis tās, kuras minētas (a) apakšpunktā, attiecas tās Dalībvalsts profesionālās ētikas noteikumi un nosacījumi, no kuras viņš/viņa nāk, neradot kaitējumu tiem noteikumiem, kuri regulē advokāta profesiju Uzņemošajā Dalībvalstī, īpaši tiem, kuri saistīti ar advokāta darbības nesavienojamību ar citiem amatiem šajā valstī, profesionālo noslēpumu, attiecībām ar citiem advokātiem, aizliegumu advokātam darboties tādu klientu labā, kuriem ir savstarpēji konfliktējošas intereses, un publicitāti, neatkarīgi no

šo noteikumu avota. Pēdējie noteikumi ir piemērojami tikai tad, ja advokāts, kurš nav reģistrējies Uzņemošajā Dalībvalstī, var tos ievērot un tādā apmērā, ka to ievērošana ir objektīvi attaisnojama, lai šajā valstī nodrošinātu pienācīgu advokāta darbību īstenošanu, profesijas statusu un to noteikumu ievērošanu, kuri ir saistīti ar amatu nesavienojamību.

Advokāta Tiesību Iegūšanas Direktīva ietver nosacījumus par noteikumiem, kuri jāievēro vienas Dalībvalsts advokātam, kurš pastāvīgi praktizē citā Dalībvalstī, pamatojoties uz apvienotā EK līguma 43.pantu, sekojoši:

- (a) neskatoties uz advokāta Mītnes Dalībvalsts profesionālās ētikas noteikumiem, uz advokātu, kurš praktizē ar savas mītnes valsts profesijas nosaukumu, attiecas tādi paši profesionālās ētikas noteikumi kā uz advokātiem, kuri praktizē ar Uzņemošās Dalībvalsts profesionālo nosaukumu, attiecībā uz visām darbībām, ko advokāts veic tās teritorijā (6.1.punkts);
- (b) Uzņemošā Dalībvalsts var pieprasīt advokātam, kurš praktizē ar advokāta mītnes valsts profesijas nosaukumu, vai nu veikt profesionālās darbības apdrošināšanu, vai kļūt par profesionālās garantijas fonda locekli saskaņā ar noteikumiem, kādus šī valsts ieviesusi profesionālajām darbībām, kas tiek veiktas tās teritorijā. Tomēr advokātam, kurš praktizē ar advokāta mītnes valsts profesijas nosaukumu, var tikt atbrīvots no šīs prasības, ja advokāts var pierādīt, ka viņš/viņa ir apdrošināts/a vai garantija ir nodrošināta saskaņā ar Mītnes Dalībvalsts nosacījumiem, ciktāl šāda apdrošināšana vai garantija ir atbilstoša tās nosacījumu un apmēra ziņā. Ja atbilstība ir tikai daļēja, Uzņemošās Dalībvalsts Kompetentā Institūcija var pieprasīt noslēgt papildus apdrošināšanu vai iegūt garantiju, lai nosegtu tās pozīcijas, kuras nav ietvertas apdrošināšanā vai garantijā, kas noslēgta vai iegūta saskaņā ar Mītnes Dalībvalsts noteikumiem (6.3.punkts); un
- (c) advokāts, kurš reģistrējies Uzņemošajā Dalībvalstī ar viņa/viņas mītnes zemes profesijas nosaukumu, var praktizēt kā algots advokāts, kuru nodarbina cits advokāts, kā advokātu apvienība vai birojs, vai kā publisks vai privāts uzņēmums, ciktāl tas Uzņemošajā Dalībvalstī tiek pieļauts advokātiem, kuri reģistrējušies ar profesionālo nosaukumu šajā valstī.

Gadījumos, kas nav ietverti kādā no šīm Direktīvām, vai kas stāv pāri šo Direktīvu noteikumiem, advokāta pienākumi ievērot citu Advokatūru un Juristu Biedrību noteikumus, kā tas noteikts Kopienas tiesībās, ir piemērojami jebkuru būtisku nosacījumu, tādu kā Elektroniskās Tirdzniecības Direktīva (2000/31/EC), interpretācijā. Kodeksa galvenais mērķis ir samazināt un, ja iespējams, likvidēt problēmas, kuras var rasties no “divkāršās deontoloģijas”, tas ir vairāk nekā vienas potenciāli konfliktējošu nacionālo noteikumu kopas piemērošanas konkrētai situācijai. (skat.1.3.1.punktu).

2.5.punkta komentāri – Nesavienojamie Amati

Dalībvalstīs un to starpā ir atšķirīgi noteikumi par to, ciktāl advokātiem atļauts ieņemt citus amatus, piemēram, iesaistīties komercdarbībā. Galvenais mērķis noteikumiem, kuri aizliedz advokātam ieņemt citus amatus, ir aizsargāt advokātu no ietekmes, kas var apdraudēt advokāta neatkarību vai pasliktināt viņa/viņas lomu tiesas spriešanā. Šo noteikumu dažādība atspoguļo atšķirīgus vietējos nosacījumus, atšķirīgu uztveri par

advokāta amatpienākumiem un atšķirīgu noteikumu izveides tehniku. Piemēram, dažos gadījumos ir pilnībā aizliegts ieņemt konkrētus amatus, taču citkārt iesaistīšanās citos nodarbinātības veidos ir atļauta, ievērojot īpašas advokāta neatkarības garantijas.

2.5.2. un 2.5.3.punktos izteikti nosacījumi dažādiem apstākļiem, kad vienas Dalībvalsts advokāts iesaistās starptautiskajā praksē Uzņemošajā Dalībvalstī (kā tas noteikts 1.5.punktā), neesot šīs Uzņemošās Valsts advokāta profesijas loceklis.

2.5.2.punkts nosaka pilnīgu Uzņemošās Valsts noteikumu ievērošanu attiecībā uz nesavienojamiem amatiem advokātam, kurš piedalās lietas izskatīšanā Uzņemošās Valsts nacionālajā tiesā vai nacionālajā publiskajās institūcijās. Tas attiecas uz advokātu neatkarīgi no tā, vai advokāts ir reģistrējies Uzņemošajā Valstī, vai ne.

2.5.3.punkts, no otras puses, nosaka Uzņemošās Valsts noteikumu “ievērošanu” attiecībā uz aizliegtajiem vai nesavienojamiem amatiem citos gadījumos, bet tikai tad, ja advokāts, kurš ir reģistrējies Uzņemošajā Dalībvalstī, vēlas tieši piedalīties komercdarbībā vai citās darbībās, kas nav saistītas ar juridisko praksi.

2.6.punkta komentārs – Personiskā Reklāma

Termins “personiskā reklāma” ietver gan advokātu biroju, gan individuāli praktizējošu advokātu reklāmu pretstatā korporatīvajai reklāmai, ko saviem locekļiem kopumā izveido Advokatūras un Juristu Biedrības. Advokātu personisko reklāmu regulējošie noteikumi dažādās Dalībvalstīs būtiski atšķiras. 2.6.punkts skaidri nosaka, ka personiskajai reklāmai starptautiskajā praksē nepastāv pilnīgs aizliegums. Taču advokātiem ir jāievēro aizliegumi un ierobežojumi, kas noteikti advokātu mītnes valsts profesionālajos noteikumos, un advokātam būs jāievēro aizliegumi un ierobežojumi, kas noteikti Uzņemošās Valsts noteikumos, ja tie ir saistoši advokātam, pamatojoties uz nosacījumiem, kas ietverti Advokāta Juridiskās Palīdzības Sniegšanas Direktīvā un Advokāta Tiesību Iegūšanas Direktīvā.

2.7.punkta komentārs – Klienta Intereses

Šis nosacījums uzsver vispārējo principu, ka advokātam vienmēr jāstāda klienta intereses augstāk par paša/pašas vai citu advokāta profesijas locekļu – savu kolēģu - interesēm.

2.8.punkta komentārs – Advokāta Atbildības pret Klientu Ierobežojums

Šis nosacījums skaidri norāda, ka starptautiskajā praksē nepastāv pilnīgs aizliegums advokāta atbildības ierobežojumam pret advokāta klientu, ne to atrunājot līgumā, ne izmantojot statūtsabiedrību, komandītsabiedrību vai sabiedrību ar ierobežotu atbildību. Taču norādīts, ka to var izmantot tikai gadījumos, kad to atļauj attiecīgie likumi un ētikas noteikumi – un vairākās jurisdikcijās likums vai profesionālie noteikumi šādu atbildības ierobežojumu aizliedz.

2.9.punkta komentārs – Uzdevuma Pieņemšana un Pārtraukšana

3.1.1.punkta nosacījumi ir izveidoti, lai nodrošinātu attiecību uzturēšanu starp advokātu un klientu un to, ka advokāts faktiski saņem norādījumus no klienta, pat ja

tos nodod ar atbilstoši pilnvarotu starpniecību. Advokāta pienākums ir ņemt vērā starpnieka pilnvaras un klienta vēlmes.

3.1.2.punktā apskatīts veids, kādā advokātam jāizpilda viņa/viņas pienākums. Nosacījums, ka advokāts ir personīgi atbildīgs par klienta norādījumu izpildi, nozīmē, ka advokāts nevar izvairīties no atbildības, nododot pienākumus citiem. Tas neaizkavē advokātu viņa/viņas centienos ierobežot savu tiesisko atbildību, ciktāl to atļauj attiecīgie likumi vai ētikas noteikumi – skat. 2.8.punktu.

3.1.3.punktā formulēts princips, kuram ir īpaša nozīme starptautiskajā praksē, piemēram, ja advokātam tiek lūgts uzņemties lietu citas valsts advokāta vai klienta labā, jo viņi/viņas var nezināt attiecīgos likumus un praksi, vai ja advokātam tiek lūgts uzņemties lietu, kas ir saistīta ar citas valsts likumdošanu, kuru viņš/viņa nepārzina.

Advokātam ir tiesības atteikties pieņemt klienta norādījumus, taču 3.1.4.punkts nosaka, ka, ja tie ir pieņemti, advokāts nedrīkst pārtraukt lietas vešanu, nenodrošinot klienta interešu ievērošanu.

3.2.punkta komentāri – Interesu Konflikts

3.2.punkta nosacījumi neaizliedz advokātam pārstāvēt divus vai vairākus klientus vienā lietā, ja starp viņu interesēm nepastāv faktiski konflikts un ja nepastāv šāda konflikta rašanās iespējamība. Ja advokāts jau darbojas divu vai vairāku klientu interesēs un vēlāk šo klientu starpā rodas interešu konflikts vai konfidencialitātes pārkāpšanas iespēja, vai citi apstākļi, kas var apdraudēt advokāta neatkarību, advokātam jāpārtrauc darboties abu vai visu klientu labā.

Ir pieņemams, ka advokāts mēģina darboties kā samierinātājs (mediators), ja starp diviem vai vairākiem klientiem, kuru interesēs advokāts darbojas, rodas domstarpības. Tādos gadījumos advokātam ir jāpaļaujas uz viņa/viņas paša/pašas viedokli par to, vai starp klientiem pastāv tāds interešu konflikts, kas liek advokātam pārtraukt darboties viņu labā. Ja ne, advokāts var apsvērt, vai būtu pieņemami izskaidrot klientiem attiecīgo nostāju, saņemt viņu piekrišanu un mēģināt darboties kā samierinātājam (mediatoram) nolūkā atrisināt domstarpības, kas radušās starp klientiem, un pārtraukt darboties viņu labā tikai tad, ja šis samierināšanas mēģinājums neizdotos.

3.2.4.punkts piemēro iepriekšminētos 3.punkta nosacījumus advokātiem, kuri darbojas apvienībā. Piemēram, advokātu birojam jāpārtrauc darboties klientu labā, ja starp diviem biroja klientiem pastāv interešu konflikts, pat ja katru no šiem klientiem pārstāv cits biroja advokāts. No otras puses, izņēmuma gadījumos, “kameru” apvienības formā, kuru pielieto Anglijas tiesu advokāti (barristers), kur katrs advokāts pārstāv klientu individuāli, dažādi apvienības advokāti var pārstāvēt klientus ar pretējām interesēm.

3.3.punkta komentāri – Pactum de Quota Litis

Šie nosacījumi atspoguļo visu Dalībvalstu vienoto nostāju par to, ka neregulēta vienošanās par iespējamo darba samaksu (pactum de quota litis) ir pretrunā pareizai tiesas spriešanai, jo tā veicina spekulatīvu lietas izskatīšanu tiesā un to var izmantot ļaunprātīgi. Taču nosacījumi nav domāti nolūkā aizliegt tādu kārtību, saskaņā ar kuru

advokātiem tiek maksāts atbilstoši rezultātiem vai tikai tādā gadījumā, ja darbībai vai lietai ir sekmīgs iznākums, ievērojot to, ka šī kārtība tiek pienācīgi regulēta, kā arī tiek kontrolēta klienta aizsardzība un pareiza tiesas spriešana.

3.4.punkta komentāri – Darba Samaksas Regulēšana

3.4.punktā noteiktas trīs prasības: vispārējā norma par advokāta darba samaksas izskaidrošanu klientam, prasība, ka darba samaksas apmēram jābūt taisnīgam un saprātīgam, un prasība par atbilstību attiecīgajam likumam un profesionālajiem noteikumiem.

Daudzu Dalībvalstu nacionālajos likumos un ētikas noteikumos pastāv advokāta darba samaksas regulēšanas mehānisms vai nu norādes veidā par Advokatūras institūciju tiesībām pieņemt lēmumu šajā jautājumā, vai citā veidā. Gadījumos, kuri atrunāti Advokāta Tiesību Iegūšanas Direktīvā, kad advokātam jāievēro gan Uzņemošās Valsts, gan Mītnes Valsts noteikumi, darba samaksas aprēķināšanas pamatiem jāatbilst abu noteikumu kopām.

3.5.punkta komentāri – Iepriekšēja Iemaksa

3.5.punktā pieņemts, ka advokāts ir tiesīgs pieprasīt iepriekšēju samaksu uz advokāta darba samaksas un/vai saistīto maksājumu rēķina, taču noteikts ierobežojums ar norādi uz to samērīgu novērtējumu. Skat. arī 3.1.4.punktu par tiesībām pārtraukt lietas vešanu.

3.6.punkta komentāri – Darba Samaksas Dalīšana ar Personām, kuras Nav Advokāti

Dažās Dalībvalstīs advokātiem tiek atļauts praktizēt apvienībā ar citu atzītu – gan juridisko, gan nejuridisko – profesiju locekļiem. 3.6.1.punkta nosacījumi nav radīti, lai aizliegtu darba samaksas dalīšanu šādās atļautās apvienībās. Tie arī nav domāti, lai aizliegtu advokātiem, uz kuriem attiecas Kodekss (skat.1.4.punktu), darba samaksas dalīšanu ar citiem “advokātiem”, piemēram, advokātiem no valstīm, kuras nav Dalībvalstis, vai citu Dalībvalstu juridisko profesiju locekļiem, tādiem kā notāri.

3.7.punkta komentāri – Tiesvedības Izdevumi un Juridiskās Palīdzības Pieejamība

3.7.1.punkts uzsver to, cik svarīgi ir censties panākt strīda risinājumu, kas izmaksu ziņā ir klientam efektīvs, ietverot padoma došanu klientam par to, vai censties panākt lietas risinājumu ārpus tiesas kārtībā un vai meklēt kādu no alternatīviem strīda risinājuma veidiem.

3.7.2.punktā advokātam izvirzīta prasība nepieciešamības gadījumā informēt klientu par juridiskās palīdzības pieejamību. Nosacījumi par juridiskās palīdzības pieejamību Dalībvalstīs būtiski atšķiras. Darbojoties starptautiskajā praksē, advokātam jāņem vērā iespēja, ka attiecībā uz juridisko palīdzību var būt nepieciešams piemērot nacionālos likumu nosacījumus, kurus advokāts nepārzina.

3.8.punkta komentāri – Klienta Naudas Līdzekļi

3.8.punkta nosacījumi atspoguļo CCBE 1985.gada novembrī Briselē pieņemto rekomendāciju par tādu minimālo noteikumu izveidi un spēkā stāšanos, kuri regulētu Kopienas advokātu turēto klienta naudas līdzekļu pienācīgu kontroli un pārziņu. 3.8.punkts nosaka minimālos standartus, kuri jāievēro, detalizēti neiejaucoties nacionālajās sistēmās, kuras nodrošina pilnīgāku un stingrāku klienta naudas līdzekļu aizsardzību.

Advokātam, kurš tur klienta naudas līdzekļus, t.sk. starptautiskās prakses ietvaros, ir jāievēro viņa/viņas mītnes valsts Advokatūras noteikumi. Advokātam ir jāapzinās problēmas, kuras var rasties gadījumos, kad jāpiemēro vairāk nekā vienas Dalībvalsts noteikumi, īpaši, ja advokāts ir reģistrējies Uzņemošajā Valstī, pamatojoties uz Advokāta Tiesību Iegūšanas Direktīvu.

3.9.punkta komentāri – Profesionālās Darbības Apdrošināšana

3.9.1.punkts atspoguļo rekomendāciju, kuru pieņēmusi CCBE 1985.gada novembrī Briselē, par nepieciešamību visiem Kopienas advokātiem būt apdrošinātiem pret profesionālās darbības rezultātā iespējamā zaudējuma risku.

3.9.2.punktā atrunāta situācija, kad nav iespējams iegūt apdrošināšanu saskaņā ar 3.9.1.punktā minēto.

4.1.punkta komentāri – Ētikas Noteikumi Tiesā

Šis nosacījums skar principu, ka advokātam jāievēro tās tiesas vai tribunāla noteikumi, kurā advokāts uzstājas vai piedalās lietā.

4.2.punkta komentāri – Taisnīga Lietas Izskatīšana

Šis nosacījums skar vispārēju principu, ka advokāts nedrīkst netaisnīgi izturēties pret pretējo pusi ar sacensību saistītos procesos. Piemēram, advokāts nedrīkst sazināties ar tiesnesi, iepriekš par to neinformējot pretējās puses advokātu, vai iesniegt tiesnesim lietiskos pierādījumus, piezīmes vai dokumentus, ja ar tiem pienācīgā kārtā nav iepazīstināts pretējās puses advokāts, izņemot, ja šādu rīcību pieļauj procesuālās normas. Advokāts nedrīkst izpaust vai iesniegt tiesai jebkādas otras puses vai tās advokāta izteiktos priekšlikumus par lietas risinājumu bez skaidri izteiktas otras puses advokāta piekrišanas, ciktāl tas nav aizliegts ar likumu. Skat. arī 4.5.punktu.

4.3.punkta komentāri – Izturēšanās Tiesā

Šis nosacījums atspoguļo nepieciešamo līdzsvaru starp cieņu pret tiesu un likumu no vienas puses un labāko iespējamo klienta interešu ievērošanu no otras puses.

4.4.punkta komentāri – Nepatiesa vai Maldinoša Informācija

Šis nosacījums skar principu, ka advokāts nekad nedrīkst apzināti sniegt maldinošu informāciju tiesai. Tas ir nepieciešams, lai starp tiesu un advokāta profesiju pastāvētu savstarpēja uzticēšanās.

4.5.punkta komentāri – Paplašinājums uz Šķīrējtiesnešiem u.tml.

Šis nosacījums paplašina iepriekšējos nosacījumus, kas saistīti ar tiesām un citām institūcijām, kuras pilda tiesas vai kvazi-tiesas funkcijas.

5.1.punkta komentāri – Profesijas Korporatīvā Būtība

Šie nosacījumi, kuri tiek balstīti uz Perudžias Deklarācijas noteikumiem, uzsver, ka advokāta profesijai piederīgajiem ir jā saglabā savstarpējas uzticēšanās un sadarbības attiecības sabiedrības interesēs. Taču to nevar izmantot, lai attaisnotu profesijas interešu nostādīšanu pret tiesas vai klienta interesēm (skat.arī 2.7.punktu).

5.2.punkta komentāri – Sadarbība starp Dažādu Dalībvalstu Advokātiem

Arī šis nosacījums izvērs principu, kurš noteikts Perudžias Deklarācijā nolūkā izvairīties no pārpratumiem, savstarpēji sadarbojoties dažādu Dalībvalstu advokātiem.

5.3.punkta komentāri – Advokātu Savstarpējā Korespondence

Dažās Dalībvalstīs tiek uzskatīts, ka saziņa starp advokātiem (rakstiska vai mutiska) ir konfidenciāla un paliek tikai advokātu starpā. Tas nozīmē, ka šīs informācijas saturs nevar tikt atklāts citiem, nodots advokātu klientiem un nekādā gadījumā iesniegts tiesai. Citās Dalībvalstīs šādas sekas izriet tikai tad, ja informācija ir noformēta kā “konfidenciāla”.

Citās Dalībvalstīs advokātam ir pilnībā jāinformē klients par visa veida saziņu ar profesijas kolēģi, kurš darbojas citas puses labā, un ja informācija ir noformēta kā “konfidenciāla”, tas nozīmē, ka tie ir juridiski jautājumi, kas domāti advokātam – saņēmējam un viņa/viņas klientam, un to nevar ļaunprātīgi izmantot trešās puses.

Dažās valstīs, ja advokāts vēlas norādīt, ka informācija ir nosūtīta nolūkā atrisināt strīdu un nav iesniedzama tiesā, advokātam tā jānoformē kā “kaitējumu neradoša”.

Šīs būtiskās nacionālās atšķirības rada daudzus pārpratumus. Tādēļ advokātiem ir jābūt sevišķi uzmanīgiem, nosūtot starptautisko korespondenci.

Ja advokāts vēlas nosūtīt informāciju profesijas kolēģim citā Dalībvalstī tā, lai tā būtu konfidenciāla un paliktu tikai advokātu starpā, vai lai tā netiktu iesniegta tiesā (“kaitējumu neradoša”), advokātam vispirms jānoskaidro, vai šī informācija tiks tādejādi pieņemta. Advokātam, kurš vēlas, lai informācija tiktu šādi pieņemta, ir skaidri jāpauž sava vēlme dokumenta augšdaļā vai pavadvēstulē.

Advokātam, kurš ir paredzamais šādas informācijas saņēmējs, bet kurš nevar ievērot vai nodrošināt šāda veida informācijas saņemšanas ievērošanu, ir par to nekavējoties jāinformē sūtītājs, lai informācija netiktu nosūtīta. Ja tā ir jau saņemta, saņēmējam tā jāatgriež sūtītājam, neatklājot tās saturu vai nekādā veidā uz to neatsaucoties; ja saņēmēja nacionālie likumi vai noteikumi neļauj saņēmējam ievērot šo prasību, viņam/viņai par to nekavējoties jāinformē sūtītājs.

5.4.punkta komentāri – Atlīdzība par Rekomendēšanu

Šis nosacījums atspoguļo principu, ka advokātam nebūtu jāmaksā vai jāsaņem maksājums, kas tiek veikts par klienta rekomendēšanu un kas varētu apdraudēt klienta brīvu advokāta izvēli vai klienta intereses, rekomendējot labāko iespējamo advokāta juridisko palīdzību. Tas neaizliedz pienācīgu atlīdzības dalīšanu starp advokātiem (skat. 3.6.punktu).

Dažās Dalībvalstīs advokātiem ir atļauts pieņemt un paturēt komisijas naudu noteiktās lietās, nodrošinot klienta labāko interešu ievērošanu, ja klientam viss tiek atklāti izskaidrots un klients ir piekritis komisijas naudas paturēšanai. Šādos gadījumos komisijas naudas paturēšana ir daļa no advokāta atlīdzības par klientam sniegto juridisko palīdzību un netiek uzskatīta par atlīdzības par rekomendēšanu aizliegumu, kas ir domāts, lai aizliegtu advokātiem gūt slēptus ienākumus.

5.5.punkta komentāri – Sazināšanās ar Pretējo Pusi

Šis nosacījums atspoguļo vispārīgi pieņemtu principu un ir radīts nolūkā veicināt ētisku advokātu sadarbību un novērst klienta vai cita advokāta ļaunprātīgu izmantošanu.

5.6.punkta komentāri – Advokāta Nomaīņa

5.6.punktā tika skarta advokāta nomaīņa. Tas tika izslēgts no Kodeksa 2002.gada 6.decembrī.

5.7.punkta komentāri – Atbildība par Darba Samaksu

Šie nosacījumi apstiprina noteikumus, kas ietverti Perudžias Deklarācijā. Tā kā domstarpības par neveiktās darba samaksas pienākumu ir izplatīts atšķirību cēlonis dažādu Dalībvalstu advokātu starpā, ir svarīgi, lai advokāts, kurš nevēlas veikt vai vēlas ierobežot savu personīgo pienākumu būt atbildīgam par ārzemju kolēģa darba samaksu, panāktu skaidru vienošanos šajā jautājumā pirms darbību uzsākšanas.

5.8.punkta komentāri – Jauno Advokātu Apmācība

Advokāta profesionālais pienākums ir neatpalikt no tiesību attīstības. Ir īpaši svarīgi, lai advokāti apzinātos pieaugošo Eiropas tiesību ietekmi uz viņu praktizēšanas jomu.

5.9.punkta komentāri – Strīdi starp Dažādu Dalībvalstu Advokātiem

Advokātam ir tiesības nepieciešamības gadījumā izmantot pret citas Dalībvalsts kolēģi jebkādu tiesisku vai cita veida atļautu aizsardzības līdzekli. Tomēr būtu vēlams, lai gadījumos, kad vērojams profesionālās ētikas noteikuma pārkāpums vai profesionāla rakstura strīds, pirms šādu līdzekļu izmantošanas tiktu izsmeltas iespējas to noregulēt draudzīgā ceļā, ja nepieciešams, ar iesaistīto Advokatūru vai Juristu Biedrību palīdzību.

EIROPAS SAVIENĪBAS ADVOKĀTA PROFESIJAS PAMATPRINCIPU HARTA

Sabiedrībā, kas dibināta, balstoties uz likuma varas ievērošanu, advokātam ir īpaša nozīme. Advokāta pienākumi nesākas un nebeidzas ar precīzu noteiktā uzdevuma izpildījumu, ciktāl to pieļauj likums. Advokātam jādarbojas gan taisnīguma, gan to personu interesēs, kuru tiesības un privilēģijas viņam/viņai uzticēts aizstāvēt, un advokāta pienākums ir ne tikai uzstāties kā aizstāvim sava klienta lietā, bet arī būt par klienta padomdevēju. Cieņa pret advokāta profesionālo amatpienākumu ir būtisks nosacījums likuma varas un demokrātijas pastāvēšanai sabiedrībā.

- Eiropas Savienības Advokātu Ētikas Kodeksa 1.1.punkts

Visas Eiropas advokātu profesijai ir vienoti pamatprincipi, kaut arī dažādās jurisdikcijās tie izteikti nedaudz atšķirīgos veidos. Šie principi ir pamatā dažādiem nacionāliem un starptautiskiem kodeksiem, kuros ietverti advokātu ētikas noteikumi. Eiropas advokātiem jāievēro šie principi, jo tie ir nozīmīgi pareizai tiesas spriešanai, tiesas pieejamībai un tiesībām uz taisnīgu tiesu, kā tas noteikts Eiropas Cilvēktiesību Konvencijā. Advokatūrām un juristu biedrībām, tiesām, likumdevējiem, valdībām un starptautiskām organizācijām sabiedrības interesēs jācenšas pamatprincipus apstiprināt un atbalstīt.

Pamatprincipi ir:

- (a) advokāta neatkarība un advokāta brīvība darboties klienta labā;
- (b) advokāta tiesības un pienākums ievērot konfidencialitāti klienta lietās un cienīt profesionālo noslēpumu;
- (c) izvairīšanās no interešu konfliktiem dažādu klientu vai klienta un advokāta starpā;
- (d) cieņa pret advokāta profesiju, advokāta personiskais godīgums un laba reputācija;
- (e) uzticība klientam;
- (f) godīga izturēšanās pret klientu saistībā ar darba samaksu;
- (g) advokāta profesionālā kompetence;
- (h) cieņa pret advokāta profesijas kolēģiem;
- (i) cieņa pret likuma varu un taisnīgu tiesas spriešanu;
- (j) advokāta profesijas pašregulācija.